

Demokratiaa katutasolla

Eeva Luhtakallio: Practicing Democracy. Local Activism and Politics in France and Finland. Palgrave Macmillan, Basingstoke 2012. 250 s. ISBN 978-0-230-30929-6

VTT Eeva Luhtakallion teos *Practicing Democracy – Local Activism and Politics in France and Finland* pureutuu demokratian käsitteeseen katutasolta käsin. Kirja tarjoaa hyvän näkökulman teemaan, joka on useimmille tuttu mutta jää kuitenkin usein abstraktille tasolle julkisessa keskustelussa. Kirjan lähtökohtana on vertailla kahden maan, Ranskan ja Suomen, demokratian käytänteitä paikallisella tasolla. Kohdekaupunkeina ovat Lyon ja Helsinki. Keskeiseen asemaan nousevat politisoituminen, aktivismi, kiistat ja vuorovaihtussuhteet eri osapuolten välillä. Teoksessa korostuu demokraatiakäytänteiden prosessimainen, jatkuvasti liikkuva muoto. Vaikka alaotsikon mukaisesti kirja paneutuu paikallisiin toimintatapoihin, kyse on lopulta kahden yhteiskunnan ja kulttuurin vertailusta. Näin ollen, kuten Luhtakallio toteaa, tutkimus on empiiristen havaintojen ohella ennen kaikkea myös matkakertomus kahden kulttuurillisen kontekstin välillä. Siksi teos ei ole pelkästään empiirinen vertailututkimus, vaan se tarjoaa myös käsitteellisiä ja teoreettisia näkökulmia demokratian paikallisten ulottuvuuksien analysoimiseen.

Teos jakautuu seitsemään pääluukuun, joiden lisäksi kirjan lopussa on liitteenä metodi- ja aineisto-osuus. Varsinaista pääteksiä ei siten ole kuormitettu metodologisella taustoituksella eikä yksityiskohtaisilla aineistokuvauksilla. Kaksi ensimmäistä lukua ovat johdatteluvia ja paikallista toimintatilaa sekä siihen kuuluvia käytänteitä rajaavia ja määrittäviä. Erityisesti kirjan ensimmäinen luku esittelee tutkimuksen idean ja keskeisimmät käsitteet. Samalla Luhtakallio kertoo käyttämästään laajasta ja monipuolisesta empiirisestä aineistosta, joka pitää sisällään osallistuvaa havainnointia, haastatteluja sekä media- ja kuva-aineistoa. Metodologisesti kyse on lukuisia metodeja yhdistävästä triangulaatiosta, joka palautuu kulttuurisen ja pragmaattisen sosiologian teoreettisiin taustoihin. Kirjan toinen luku vertailee aktivistien paikallisia ryhmäsidoksia ja -rajoja sekä puhe- ja toimintanormeja. Kyseinen luku tuokin esille aktivistien suhteet fyysiseen ympäristöön ja muihin toimijoihin, mutta myös tavat, joilla he määrittelevät itseään.

Kolmannessa luvussa tarkastelun kohteeksi Luhtakallio ottaa kansalaisuuden ja sukupuolen.

Näistä ensimmäistä, kansalaisuutta, kirjan tekijä lähestyy kahdesta näkökulmasta käsin. Ensinnäkin hän käsittelee aktivistien tapoja kehystää kansalaisuuden käsitettä. Toiseksi Luhtakallio tarkastelee sukupuolisidonnaisia konflikteja aktivistiryhmissä. Näiden näkökulmien kautta tulee esille aktivistien suhde valtioon ja sen myötä myös ranskalaisen ja suomalaisen yhteiskunnan kulttuurilliset erot valtioajattelussa.

Teoksen neljäs luku esittelee Lyonin ja Helsingin visuaalisen representoimisen tapoja. Luhtakallio pyrkii osoittamaan, miten ja keiden toimesta poliittisia toimintatapoja määrittellään mediasa sekä millainen rooli kuvilla on politisoitumisessa. Analysoinnin kohteena olleiden kohdekaupunkien virallisten lehtien ja aktivistien suosimien internet-sivujen myötä tulee esille paikallisen yhteiskunnan representoimisen eroavaisuudet. Luhtakallio esimerkiksi osoittaa, kuinka vähän aktivisteilla ja kaupunkien virallisilla lehdillä sekä niiden kuvilla on tekemistä toistensa kanssa. Kyse ei ole pelkästään sisällöllisistä eroista vaan myös julkaisujen visuaalisen yleisilmeen poikkeavuuksista.

Viides luku esittelee tapoja,

joilla paikalliset aktivistit ja poliitikot jäsentävät demokratiaa. Kyseinen luku käsittelee edustuksellisen demokratian ongelmia sekä sen määrittämisen ja kehystämisen tapoja. Luhtakallio tuo selkeästi esille, kuinka aktivistien ja poliittikkujen toisistaan poikkeavat jäsentelytavat ovat vahvasti paikalliseen toimintaympäristöön kiinnittyneitä. Tämän luvun teema saa luontevasti jatkoa kuudennessa luvussa, jossa kirjoittaja keskittyy analysoimaan median ja erityisesti sanomalehtien roolia demokratian ja julkisuuden näkökulmasta. Luhtakallio tarkastelee kansalaisten ja kaupunkien kohtaamia sellaisena kuin ne välittyvät sanomalehtien palstoilla. Eriytyinen kiinnostus on niissä oikeuttamisen tavoissa, joilla eri osapuolet pyrkivät legitimoimaan toimintaansa ja näkemyksiään. Teoreettiseksi taustaksi tässä luvussa Luhtakallio on ottanut ranskalais-

ten sosiologien Luc Boltanskin ja Laurent Thévenot'n näkemykset, joihin hän nojaa analyysissään ajoittain hyvinkin vahvasti.

Teoksen viimeinen luku kokoa yhteen demokraattisiin käytänteisiin ja politisoitumiseen yhdistyvää viisi vertailevaa näkökulmaa. Tätä kautta Luhtakallio ei pelkää tuo esille kirjan keskeisempiä teemoja vaan samalla pyrkii luomaan pohjaa pragmaattisen poliittisen sosiologian tutkimukselle. Luhtakallio kysyykin kirjan juonetta sivuten, miksi sosiologien pitäisi tutkia politiikkaa. Hänen mukaansa teoksen tematiikka ei edusta valtavirtaa perinteisessä poliittisen sosiologian tutkimuskentässä, vaikka kiinnostus toimijoihin ja mikrotason demokraattisiin ja poliittisiin prosesseihin on viime aikoina lisääntynyt erilaisissa akateemisissa konteksteissa.

Kokonaisuudessaan kirja on loogisesti jäsenneilty kokonaisuus,

joka tarjoaa konkreettisia näkökulmia demokratian paikalliseen harjoittamiseen. Vaikka tutkimus on tarkkanäköistä, olisin kaivannut julkisen tilan ja paikallisuuden analyttisempää käsittelyä. Kyseiset käsitteet jäävät ajoittain roikkumaan ilmaan, jolloin niihin yhdistyvät empiiriset havainnot jäävät osittain irrallisiksi. Teoksen kokonaisuuden kannalta tämä on kuitenkin pieni ongelma, sillä tekijän kiinnostus on ollut muussa kuin tilateoreettisissa pohdintoissa. Kirja tarjoaakin hyvän näkökulman demokratian arkipäiväisiin käytänteisiin kahden erilaisen yhteiskunnallisen viitekehyksen kautta. Suosittelen teosta kaikille poliittisesta toiminnasta, aktivismista ja demokratian harjoittamisesta kiinnostuneille.

Jussi Semi